

exempci nelze srovnati s výjimkami z pojistné povinnosti, jak je připouštějí cit. §§ 2. a 3. zákona č. 268 z r. 1919.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 20. dubna 1926, č. 8469/26.)

K §u 19 a 20 n. z. Na výkon dozorčího práva nemá strana nároku. Stěžovatelé — bývalí zástupcové zaměstnavatelů v dozorčím výboru okresní nemocenské pokladny v R. — domáhali se podáním ze dne 4. března 1925 u okresní správy politické rozpuštění představenstva a dozorčího výboru této pokladny vypsáním nových voleb nebo ustanovením vládního komisaře, a když požadavek ten okresní správa politická zamítla a zemská správa politická stížnost na tento výměr jako nepřístupnou odmítla, odvolali se stěžovatelé k ministerstvu sociální péče, dovozující — proti názoru posléze jmenovaného rozhodnutí, že proti odmítnutí výkonu práva dozorčího není opravných prostředků — že jako členové okresní nemocenské pokladny v R. jsou oprávněni žádati, aby byl odstraněn nezákonný stav ve správě pokladny, jenž povstal tím, že výbor byl doplněn kooptací, ač ministerské nařízení ze dne 7. září 1914, č. 239 ř. z., obmezené na dobu války, jejím skončením platnosti pozbylo. Naříkané rozhodnutí vyslovilo, že není důvodu, proč by na v odpor vzatém rozhodnutí zemské správy politické mělo býti něco měněno. Stížnost, vytykající tomuto rozhodnutí nezákonnost a vady řízení, shledal Nejvyšší správní soud bezdůvodnou, uváživ toto: Stěžovatelé domáhali se v řízení správním — jak již shora podotknuto — aby představenstvo a dozorčí výbor okresní nemocenské pokladny v R. byly rozpuštěny, aby byly vypsány nové volby nebo aby byl dosazen vládní komisař, domáhali se tudíž úředního zásahu do vnitřních správních záležitostí pokladny. Nemocenský zákon ze dne 30. března 1888 č. 33 ř. z. a jeho doplňky nevyhradily úřadům politickým nějakou rozhodovací moc ve sporech, které vzniknou mezi orgány pokladny a jejími členy co do výkonů funkcí orgánů pokladny a záležitostí vnitřní správy, upravených §§ 16 a násl. n. z. Nařízení ze dne 7. září 1914, č. 239 ř. z., jehož se stížnost dovolává, má pouze ustanovení materielně právní, týkající se složení a úřadování orgánů pokladen po dobu mimořádných poměrů válečných, neobsahuje však rovněž žádné kompetenční normy, která by snad výjimkou ze všeobecné zásady úřadům prikazovala instanční rozhodování ve sporech vztahujících se k provádění onoho nařízení, týkajících se jen interních poměrů pokladen. Se zřetelem k tomuto stavu zákonodárství může ingerence úřadu na takové vnitřní organizační záležitosti pokladny zakládati se jen na státní moci dohlédací dle předpisů §§ 19 a 20 zákona nemocenského. Je tedy každé zakročení, které se takové ingerence úřadu dovolává, zakročením o výkon dozorčího práva. Na výkon dozorčího práva nemá však strana nároku, jak Nejvyšší správní soud již dříve v četných nálezech dovodil. Odepřel-li tedy úřad vyhověti shora zmíněnému žádání stěžovatelů o rozpuštění výboru pokladny, vypsání nových voleb neb dosazení vládního komisaře, ať již tak učinil z důvodů jakýchkoli, odepřel svým výrokem v podstatě jen použití práva dozorčího, na jehož výkon, jak shora vysloveno, straně právo vůbec nepřísluší.

(Nález Nejv. správ. soudu ze dne 15. listopadu 1925, č. 23434/26.)

Péče o válečné poškozence.

(Sděluje Dr. J. Tučný.)

K § 4, odst. 1. zákona č. 142/1920 ve znění zákona č. 39/1922 Sb. z a n. Kdy zaniká nárok na invalidní důchod válečného poškozence, jemuž byla udělena tra-

fika. Otázku nároku na důchod jest posuzovati dle příjmu z udělené trafiky v určitém období docíleného, nikoli dle poměrů důchodce v předcházejícím roce kalendářním.

Zákon o požitcích válečných poškozenců upravuje v odst. 1. Šu 4 otázku nároku válečného poškozence dle tohoto zákona v případech, kde válečný poškozenec má příjmy plynoucí z pramene v předpisu tom zvláště specifikovaného, kdežto § 2 mluví o příjmech vůbec bez rozdílu jich pramene.

Předpis Šu 4, odst. 1. jest tedy normou speciální, výjimečnou, kterou sluší vykládati přesně především z jejího znění a pro jejíž výklad nelze použití normy Šu 2. pro jiný případ dané.

Znění předpisu Šu 4, odst. 1., zejména slova: „...pouze tenkrát a potud, když a pokud příjem ... nepřevyšuje“, dávají jasně výraz myšlenke zákonodárcově, že válečný poškozenec nemá nároku na důchod po tu dobu, po kterou příjem z podniku převyšuje hranici v zákoně uvedenou, že zákon stanoví tu ztrátu důchodu, jakmile jest zjištěno, že příjem z podniku uděleného přesahuje neb přesahoval hranici zákonem stanovenou a po celou dobu, po kterou příjem ten trvá. Nelze proto za to míti, že zákon v Šu 4, odst. 1. má na mysli celoroční příjem z podniku za rok předcházející. Takový výklad by odporoval intenci zákona, aby válečný poškozenec nepobíral od státu důchodu v době, ve které má příjmy z podniku, k němuž dostal od státní správy licenci, důchod ten daleko převyšující.

Kdyby měl býti příjem z podniku v Šu 4, odst. 1. uvedeného za celý rok předcházející směrodatný pro posouzení, zda a pokud válečnému poškozeneci přísluší důchod dle zákona, musilo by to býti v předpisu tom výslovně stanoveno. Když však zákon v Šu 4, odst. 1. o ročním příjmu nemluví, nelze předpis ten z jeho znění vyložit jinak, než jak právě uvedeno.

Úřadu, který důchod poukazuje, jest tedy zákonem zůstaveno, aby zjistil, zda výnos z podniku převyšuje důchod o 100% buď za každé jednotlivé období, za něž se důchod poukazuje (§ 30 cit. zákona) zvláště, anebo za více takových období, neukládá však zákon úřadu, aby vyčkával uplynutí celého roku pro zjištění hranice příjmové.

Nelze proto právem tvrditi, že v případě Šu 4, odst. 1. platí zásada Šu 2, odst. 1., že směrodatný jest roční příjem v předešlém roce kalendářním. Prováděcí nařízení ze dne 7. prosince 1922 č. 363 Sb. z. a n. odporuje tudíž předpisu zákona v Šu 4, odst. 1., pokud k tomuto předpisu stanoví v odst. 1., že pro zjišťování a započítávání příjmu uvedeného v Šu 4, odst. 1. platí všeobecné zásady (§ 2 odd. a a b) tohoto nařízení.

Ryzí příjem stěžovatelův z trafiky za dobu od 19. července 1923 do 31. prosince 1923 byl dle zjištění úřadu, jehož správnost stížnost nepopírá, o 100% vyšší, než důchod, který by stěžovateli dle zákona o požitcích válečných poškozenců za tutéž dobu příslušel, pozbyl tudíž stěžovatel nároku na důchod, již po zákonu samém ode dne, kdy příjem z trafiky počal.

Tato ztráta nároku na důchod po zákonu již nastala byla výrokem, jež žalovaný úřad potvrdil, toliko deklarována. Tento deklaratorní výrok však působí ex tunc od toho okamžiku, kdy počal právní stav určující ztrátu nároku na důchod, třebas okolnosti skutkové tento právní stav zakládající teprve později byly úřadem zjištěny.

Nelze proto dáti stížnosti za pravdu, že právní nárok na důchod stěžovatelem nabytý mohl zaniknouti a důchod býti zastaven teprve po uplynutí roku 1923 a od doby, kdy bylo zjištěno, že příjem stěžovatelův z trafiky převýšil hranici příjmu v Šu 4, odst. 1. cit. zákona stanovenou. (Nález Nejv. správ. soudu z 23. 9. 1926. č. 7498/26. — Srovnej též nálezy ze 17. 4. 1924, č. 13310/23, z 10. 3. 1925, č. 4846/25 v Sociální Revui, roč. 1925, str. 136 a 226.)